EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 24.1.2017
COM(2017) 30 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Posílení práv občanů v Unii demokratické změny

zpráva o občanství EU pro rok 2017

Obsah

1. Úvod ... 3
2. Podpora práv vyplývajících z občanství EU a společných hodnot EU ... 4
2.1. Usnadnění obeznámenosti občanů s jejich právy poskytovanými EU ... 4
2.2. Posilování společných evropských hodnot ... 5
3. Podpora a posílení účasti občanů na demokratickém životě EU ... 8
3.1. Větší zapojení občanů do demokratického procesu EU ... 8
3.2. Zvyšování transparentnosti – budování demokratičtější Unie ... 9
3.3. Přístup k politickým informacím bez ohledu na státní hranice ... 10
3.4. Zvyšování účasti mobilních občanů EU v politickém životě ... 10
4. Zjednodušení každodenního života občanům EU ... 11
4.1. Snižování byrokracie a informování občanů ... 12
4.1.1. Poskytování informací a pomoci občanům EU v pohybu ... 12
4.1.2. Snižování byrokracie v souvislosti s veřejnými doklady občanů ... 13
4.1.3. Snižování byrokracie v oblasti rodinného práva ... 13
4.2. Zjednodušení cestování, života a práce občanů v celé EU ... 14
4.2.1. Zvýšení příležitostí pro studenty, stážisty, učitele a jiné pracovníky ... 14
4.2.2. Další zjednodušení života a cestování v EU ... 15
5. Posílení bezpečnosti a podpora rovnosti ... 17
5.1. Řešení bezpečnostních hrozeb a ochrana občanů ... 17
5.1.1. Řešení bezpečnostních hrozeb v oblasti spravedlnosti a základních práv na základě vzájemné důvěry ... 17
5.1.2. Ochrana občanů EU v zahraničí ... 18
5.2. Ochrana všech občanů a prosazování rovnosti a nediskriminace ... 19
5.2.1. Ochrana a podpora obětí a svědků ... 19
5.2.2. Prosazování rovnosti a nediskriminace ... 19
6. Závěr ... 21

1. ÚVOD

Občanství EU jakožto občanství sdílené všemi Evropany, které doplňuje, nikoli nahrazuje státní příslušnost určitého státu, ztělesňuje sdílená práva a hodnoty, jakož i bohatou rozmanitost Unie s jejími různými státními příslušnostmi a jazyky.

Lisabonská smlouva a Listina základních svobod EU konsolidovaly práva, příležitosti a ochranná opatření občanství EU. Patří mezi ně právo svobodně cestovat, pracovat a studovat v jiných zemích EU, podílet se na evropském politickém životě a požívat ochrany před diskriminací na základě státní příslušnosti.

Aby získala přehled o stavu občanství EU napříč Unií a posoudila jeho dopad na každodenní život evropských občanů a potřebu dalších opatření, provedla Komise v roce 2015 zvláštní konzultaci[1] a dva průzkumy ohledně občanství EU,[2] z nichž jeden se týkal volebních práv.[3] Rovněž byly uspořádány akce s klíčovými zúčastněnými stranami, zejména s Evropským parlamentem a také s Výborem regionů.[4] Další zpětná vazba byla získána přímo od občanů a zúčastněných stran v EU.[5]

Od okamžiku, kdy bylo občanství EU poprvé zakotveno v Maastrichtské smlouvě před pětadvaceti lety, došlo v praxi k významnému pokroku ve smyslu zajištění účinnosti práv občanů EU. Dnes se dvě třetiny Evropanů cítí být občany EU a u mladších generací je toto číslo ještě vyšší.[6]

Mají-li všichni občané EU znát svá práva a plně se účastnit evropského demokratického procesu, je zapotřebí trvalého úsilí. Toto je politickou prioritou Komise, která vyzvala k vytvoření Unie demokratické změny.[7] Je to také společné úsilí, v rámci něhož členské státy, jejich parlamenty a orgány EU navzájem spolupracují s cílem posílit důvěru evropských občanů k našemu společnému projektu, pro silnější a lepší Evropu.[8]

---

1 Veřejná konzultace o občanství EU, společných hodnotách, právech a účasti na demokracii zahájená Komisí dne 14. září 2015 („Veřejná konzultace 2015 o občanství EU“), http://ec.europa.eu/justice/citizen/document/files/2015_public_consultation_booklet_en.pdf

2 Bleskový průzkum Eurobarometr 430 – Občanství Evropské unie – říjen 2015 („Eurobarometr 2015 o občanství EU“).

3 Bleskový průzkum Eurobarometr 431 – Volební práva – listopad 2015 („Eurobarometr 2015 o volebních právech“).

4 Společné slyšení Evropského parlamentu a Komise ze dne 15. března 2016 „Občanství Unie v praxi: naše společné hodnoty, práva a účast na demokracii“; viz také konference o občanství EU a spravedlnosti, uspořádaná v rámci lucemburského předsednictví ve dnech 14.–15. září 2015 s podporou Komise, http://www.eu2015lu.eu/en/agenda/2015/09/14-15-conf-cjue-citoyens/index.html, viz také konference o občanství, společně uspořádaná Komisí a Výborem regionů v září 2016 v Oviedu: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=34851

5 Sem patří stížnosti a žádosti o informace obdržené od organizací občanské společnosti i od občanů, a to rovněž v rámci portálu Vaše Evropa, který v prosinci 2016 obdržel dotaz s pořadovým číslem 210 000.

6 Podle standardního průzkumu Eurobarometr o občanství EU z jara 2016 („Standardní Eurobarometr 2016 o občanství EU“) je povědomost o evropském občanství na své druhé nejvyšší úrovni od roku 2010, celkově dosahuje 66 % (na jaře 2015 to bylo 67 %), přičemž u osob mladších 50 let činí 70 % a u osob mladších 25 let dokonce 77 %.

7 Jean-Claude Juncker, Nový začátek pro Evropu: Moje agenda pro zaměstnanost, růst, spravedlnost a demokratickou změnu (Politické směry pro příští Evropskou komisi).

8 Jean-Claude Juncker, projev o stavu Unie v roce 2016: Směřování k lepší Evropě – Evropě, která ochraňuje, dává příležitosti a brání (Štrasburk, 14. září 2016).

K odstranění zbývajících překážek, jež občanům brání využívat svá práva poskytovaná EU[9], oznámila Komise v roce 2013 dvanáct nových iniciativ v šesti klíčových oblastech. Od té doby Komise pracovala na všech těchto opatřeních.[10]

Touto třetí zprávou o občanství EU Komise rekapituluje pokrok v souladu se svými politickými prioritami v oblasti zaměstnanosti, růstu, spravedlnosti a demokratické změny. Zpráva uvádí hlavní iniciativy podniknuté od roku 2014 na podporu a posílení evropského občanství a předkládá konkrétní návrhy, jak zajistit klíčové priority v oblasti podpory, ochrany a posílení práv vyplývajících z občanství EU.

2. PODPORA PRÁV VYPLÝVAJÍCÍCH Z OBČANSTVÍ EU A SPOLEČNÝCH HODNOT EU

Občané potřebují znát svá práva, aby z nich mohli těžit. Zatímco některá práva jsou dobře známa a uplatňována, přetrvávají i určité mezery a nedorozumění. Účinnost občanských práv EU závisí na tomto povědomí občanů, vlád členských států a místních a regionálních orgánů.

1.1. Usnadnění obeznámenosti občanů s jejich právy poskytovanými EU

Evropané jsou si více než kdy dříve vědomi svého **statusu občanů Unie**[11] a většina z nich se domnívá, že **znají svá práva coby občané EU**.[12] Také mají pocit, že jsou **o těchto právech lépe informováni**, ačkoli ne nutně o všech z nich:[13] například obeznámenost s právem na konzulární ochranu zůstává nízká.[14] Podíl Evropanů, **kteří se chtějí dozvědět** více o svých právech, nadále roste.[15] Kromě toho si nemusí být občané EU vždy vědomi toho, že využívání práv vyplývajících z občanství EU s sebou nese také některé povinnosti.[16] Mohou například přehlížet význam svých dokladů totožnosti a cestovních dokladů a skutečnosti, že by měli neprodleně hlásit jejich ztrátu nebo krádež, aby se snížilo nebezpečí podvodu.

Ještě lepší znalost práv poskytovaných EU včetně práva volného pohybu a s ním souvisejících podmínek je důležitá pro jejich účinné každodenní uplatňování.

Komise bude pokračovat ve svém úsilí informovat občany o jejich právech poskytovaných EU a o tom, co mají dělat, pokud nejsou tato práva dodržována.[17] Bude také i nadále pomáhat stále se zvyšujícímu počtu občanů EU, kteří požadují informace o svých právech, zejména prostřednictvím portálu Vaše Evropa,[18] který má v současnosti více než 1,4 milionu návštěv za měsíc.[19] Portál e-justice,[20] což je elektronické jednotné kontaktní místo pro oblast

---

9 Zpráva o občanství EU pro rok 2013 (COM(2013) 269 final).

10 Úplný přehled opatření přijatých od roku 2013 viz příloha k této zprávě.

11 87 % si je vědomo tohoto statusu a 78 % ví, jak se získává: Eurobarometr 2015 o občanství EU.

12 Standardní Eurobarometr 2016 o občanství EU.

13 Eurobarometr 2015 o občanství EU. 42 % se cítí docela dobře nebo velmi dobře obeznámeno se svými právy (nárůst o 6 procentních bodů od Eurobarometru 2012 o občanství EU).

14 Tamtéž. 72 % ví, že občané EU mají právo při pobytu mimo EU vyhledat pomoc velvyslanectví kterékoli země EU, pokud tam nemá své velvyslanectví jejich vlastní země. Avšak 75 % se nesprávně domnívá, že by měli právo vyhledat takovou pomoc rovněž při pobytu v jiné zemi EU.

15 Standardní Eurobarometr 2016 o občanství EU.

16 Čl. 20 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

17 Eurobarometr 2015 o občanství EU. 26 % respondentů se necítí být dostatečně informováno o tom, co mají dělat, pokud nejsou dodržována jejich práva. Oproti roku 2012 to představuje mírné zlepšení. Viz také bod 11 přílohy.

18 Šedesát odborníků na portálu Vaše Evropa každý den srozumitelným jazykem bez použití žargonu odpovídá na dotazy a poskytuje rady ohledně osobních práv občanů EU, a to ve všech 24 úředních jazycích EU.

19 Kromě toho se počítá s lepším využíváním potenciálu databáze rad na portálu Vaše Evropa, která obsahuje 210 000 odpovědí, aby se zlepšilo informování momentálně poskytované prostřednictvím tohoto portálu.

spravedlnosti, doplňuje tento nástroj tím, že občanům, kteří požadují přístup k soudnímu systému – a soudcům, právníkům a dalším odborníkům v oblasti práva – poskytuje informace o soudních systémech a zlepšuje přístup ke spravedlnosti. Komise rovněž zdokonaluje své internetové stránky Europa, aby lidem pomohla rychle a snadno najít informace, které hledají[21]. Úsilí o zlepšení přístupnosti internetových stránek Europa usnadní přístup k těmto informacím pro osoby se zdravotním postižením.

V mnoha případech mají nejlepší předpoklady pomoci občanům uplatňovat jejich práva poskytovaná EU členské státy. Vnitrostátní orgány nebo subjekty[22] včetně soudců, regionálních a místních orgánů hrají zásadní úlohu při informování občanů, zvyšování jejich povědomí o jejich právech poskytovaných EU a při zajišťování toho, aby byla tato práva dodržována. Členské státy také spolupracují prostřednictvím sítě SOLVIT, která pracuje s podporou Komise na řešení problémů, s nimiž se lidé setkávají při uplatňování svých práv poskytovaných EU.[23] Chystaný akční plán sítě SOLVIT by měl posílit kapacitu, viditelnost a autoritu této sítě jakožto nástroje pro řešení problémů podniků i občanů a jako nástroje pro zpětnou vazbu. Komise také spouští nástroj pro elektronické učení, který má kontaktním místům, jež hrají klíčovou úlohu při prosazování práva občanů EU na volný pohyb, zejména místním a regionálním orgánům, pomoci porozumět a správně uplatňovat pravidla volného pohybu.

Členské státy musí mít navíc na paměti zvláštní odpovědnost, že při udělování nebo odebírání občanství také udělují nebo odebírají i občanství EU, a proto by měly dodržovat zásadu loajální spolupráce a meze stanovené Soudním dvorem.

1.2. Posilování společných evropských hodnot

Naše hodnoty včetně svobody, demokracie a právního státu jsou nedílnou součástí evropského způsobu života.[24] Občanství Unie také znamená možnost těžit z rovného zacházení a sdílet systém společných hodnot, které Unie prosazuje, včetně úcty k lidské důstojnosti, rovnosti a lidským právům a také začlenění, tolerance a respektování odlišností.[25]

Občané EU očekávají, že se toho bude více dělat na podporu společných hodnot EU.[26] Navrhovali, že by toho mělo být dosaženo zejména prostřednictvím vzdělávání, mobility

---

[20] Viz https://e-justice.europa.eu/home.do?action=home

[21] Portál europa.eu má každý rok přibližně 400 milionů návštěv a je jednou z největších domén na světě. Projekt Digitální transformace byl zahájen v roce 2013 za účelem kompletní rekonstrukce webových stránek Europa, jejíž dokončení se předpokládá do roku 2017.

[22] Například specializované subjekty zřizované podle směrnice o právech pracovníků (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem, Úř. věst. L 128, 30.4.2014, s. 8–14), které jistě přispějí ke zvýšení povědomí mezi pracovníky Unie (včetně uchazečů o zaměstnání) a jejich rodinnými příslušníky, soukromými a veřejnými zaměstnavateli, orgány veřejné správy, sociálními partnery, nevládními organizacemi, dalšími zúčastněnými stranami a lidmi obecně o dopadu právních předpisů Unie o volném pohybu pracovníků. Tyto subjekty mimo jiné zodpovídají za poskytování informací o přezkumných řízeních a další konkrétní pomoci pracovníkům a jejich rodinným příslušníkům.

[23] SOLVIT je síť vnitrostátních orgánů, které navzájem spolupracují s cílem nalézt neformální, mimosoudní a bezplatná řešení problémů, kterým občané čelí.

[24] Jean-Claude Juncker, projev o stavu Unie v roce 2016. Viz také: sdělení Komise o podpoře prevence radikalizace vedoucí k násilnému extremismu (COM(2016) 379 final).

[25] Článek 2 Smlouvy o Evropské unii.

[26] Veřejná konzultace 2015 o občanství EU.

mladých lidí a kulturních aktivit. Stejná východiska mělo i přijetí Pařížské deklarace z března 2015.[27]

Podporování povědomosti o občanství EU a s ním souvisejících hodnotách mezi mladými Evropany, kteří se blíží věkové hranici pro účast ve volbách, a mezi lidmi, kteří nabývají občanství některého členského státu, a také ve společnosti jako celku vyžaduje společné úsilí všech dotyčných aktérů na všech úrovních – členských států včetně jejich orgánů místní a regionální správy[28], orgánů EU a občanské společnosti.

Ve svém sdělení ze dne 14. června 2016 o podpoře prevence radikalizace vedoucí k násilnému extremismu Komise oznámila konkrétní opatření. Komise zejména vytvoří síť, která má usnadnit přímé kontakty s pozitivními vzory ve školách a v mládežnických a sportovních klubech s cílem povzbudit a inspirovat mladé lidi, aby se stali aktivními a angažovanými členy evropské společnosti. Bude nadále podporovat schopnost subjektů pracujících s mládeží, mládežnických organizací a sítí působit jako faktory inkluze tím, že pomáhají mladým lidem zapojit se, pracovat jako dobrovolníci a prosazovat pozitivní společenské změny, a v úzké spolupráci s členskými státy vyvine soubor nástrojů[29] na podporu jednotlivců a organizací pracujících s mládeží. Zvýší využívání online platformy e-Twinning,[30] která podporuje spolupráci a vzájemné výměny mezi vyučujícími a školami v celé Evropě, a rozšíří ji i na země v sousedství EU.

Evropské hodnoty podporuje program Erasmus+, který umožnil již pěti milionům lidí studovat, absolvovat odbornou přípravu, pracovat jako dobrovolníci nebo získat odbornou praxi v jiné zemi, a tím přispívá k prosazování aktivního občanství a solidarity. Od roku 2015 se Erasmus+ zvláště zaměřuje na projekty podporující sociální začleňování a předcházející radikalizaci. V roce 2016 bylo poskytnuto více než 400 milionů EUR prostřednictvím programu pro nadnárodní partnerství k rozvoji inovativních politických přístupů a postupů na místní úrovni, které upřednostňují sociální začleňování, prosazování společných hodnot a mezikulturní porozumění, a zvlášť vyčleněných 13 milionů EUR rovněž pomůže rozšířit rozsah takových opatření.

Dalším způsobem uplatňování hodnot EU v praxi je dobrovolnictví. Rozvíjením solidarity, vzájemného porozumění a tolerance přispívá dobrovolnická činnost k posílení sociální soudržnosti a aktivního občanství. Evropská dobrovolná služba bude posílena a budou přijata opatření na podporu udělování studijních kreditů pro dobrovolnictví a vypracování osnov, které kombinují akademický obsah s občanskou angažovaností prostřednictvím programu Erasmus+. Evropský sbor solidarity, který je výrazem základních unijních hodnot angažovanosti a solidarity, bude během své první fáze a v rámci své dobrovolnické komponenty vycházet ze stávajících programů EU pro mládež[31] a bude mobilizovat zavedené sítě aktérů v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání a občanské společnosti z celé Evropy, aby mladí lidé mohli pomáhat tam, kde je to nejvíce zapotřebí. Bude sloužit jako spojující faktor mezi mladými lidmi, kteří pracují na společném projektu solidarity, a tím přispívat k vybudování silnější evropské perspektivy. Mladí lidé v celé EU se budou moci účastnit široké

[27] Prohlášení o prosazování občanství a společných hodnot svobody, tolerance a nediskriminace v procesu vzdělávání, ST 8965/15.

[28] 78 % respondentů veřejné konzultace 2015 o občanství EU očekává, že v této souvislosti budou hrát místní a regionální orgány větší úlohu.

[29] Pracovní plán Evropské unie v oblasti mládeže na období let 2016–2018, Úř. věst. C 417, 15.12.2015, s. 1–15.

[30] http://eacea.ec.europa.eu/llp/comenius/comenius_etwinning_en.php

[31] https://europa.eu/youth/volunteering_en

škály solidárních činností tím, že budou podporovat nevládní organizace, místní orgány nebo soukromé společnosti působící při řešení náročných situací v celé EU, například při rekonstrukci obcí po přírodních katastrofách, řešení sociálních problémů, jako jsou sociální vyloučení, chudoba, zdravotní a demografické výzvy, nebo v oblasti přijímání a integrace uprchlíků.[32]

Program Práva, rovnost a občanství[33] poskytuje financování opatření, která podporují povědomost o právech vyplývajících z občanství EU a hodnotách, na nichž tato práva spočívají, a jejich znalost. V roce 2016 bylo na podporu úspěšného začleňování a zapojení mobilních občanů EU v jejich hostitelské zemi vyčleněno 2,5 milionu EUR.[34] Tento program rovněž poskytuje finanční prostředky na projekty na místní úrovni na podporu tolerance a prevenci rasismu a xenofobie a boj proti nim a podporuje iniciativy k vytvoření lepšího porozumění mezi komunitami, mimo jiné prostřednictvím mezináboženských a mezikulturních aktivit. *Program Evropa pro občany* představuje jedinečné fórum pro zapojení občanů v EU.[35] Bude nadále rozvíjen za účelem maximalizace jeho dopadu prostřednictvím strategického financování činností zaměřených na občany, aby se podpořila propagace evropského občanství a hodnot Unie.[36] Program poskytuje příležitosti k diskuzi, reflexi a vytváření sítí, a tím podporuje občanskou angažovanost. Každý rok tento program sdružuje více než 1 milion občanů EU v rámci celé řady projektů od místní až po celoevropskou úroveň, čímž podporuje pocit občanství EU.

Priority na období 2017–19: Podpora občanských práv EU a společných hodnot EU

Komise:

1. v letech 2017 a 2018 uskuteční **celounijní informační kampaň ke zvýšení povědomí o právech vyplývajících z občanství EU** a rovněž o konzulární ochraně a volebních právech před evropskými volbami v roce 2019.[37]
2. přijme opatření k posílení **Evropské dobrovolné služby** a bude propagovat přínosy dobrovolnictví a jeho začlenění do vzdělávání. Do roku 2020 vyzve prvních 100 000 mladých Evropanů, aby působili jako dobrovolníci v rámci **Evropského sboru solidarity**, což jim poskytne příležitost rozvíjet nové dovednosti a nabýt smysluplné zkušenosti, aby významnou měrou přispívali k životu společnosti v celé EU a získali na začátku své kariéry neocenitelné zkušenosti a cenné dovednosti.[38]

---

[32] http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3062_cs.htm

[33] Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1381/2013, kterým se zavádí program Práva, rovnost a občanství na období 2014 až 2020, Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 62–72.

[34] Tato částka zahrnuje činnosti v oblasti rozvoje, identifikace a podpory výměny a šíření osvědčených postupů uplatňovaných v celé EU na místní, regionální a celostátní úrovni s cílem přispívat k úspěšnému začleňování a zapojení mobilních občanů EU do občanského a politického života hostitelské země EU (např. prostřednictvím informačních služeb jednotných kontaktních míst určených nově příchozím, podporou účasti občanů EU z jiných členských států v místních volbách apod.).

[35] Viz studie nedávno zveřejněná Evropským parlamentem: Evropské posouzení uplatňování, program Evropa pro občany (2014–2020), PE 581.418, s. 4.

[36] Podpora je již poskytována, například na sítě měst a projekty občanské společnosti, které dávají občanům příležitost konkrétně se podílet na tvorbě politik EU.

[37] Patří sem také usnadňování přístupu občanů k důležitým informacím na jejích internetových stránkách Konzulární ochrana a zvyšování povědomí o hodnotě evropských dokladů totožnosti a cestovních dokladů. To bude také vycházet z dalších činností financovaných EU, mimo jiné prostřednictvím programu REC s cílem oslovit mladé lidi, a prostřednictvím různých kanálů včetně nových médií.

[38] http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3062_cs.htm

3. bude chránit podstatu občanství EU a jeho nedílné hodnoty; v letech 2017–2018 vypracuje zprávu o **vnitrostátních programech udělování občanství EU investorům**, která popíše kroky Komise v této oblasti, stávající vnitrostátní právní předpisy a postupy a poskytne určité vodítko pro členské státy.

3. PODPORA A POSÍLENÍ ÚČASTI OBČANŮ NA DEMOKRATICKÉM ŽIVOTĚ EU

Být evropským občanem také znamená požívat politických práv. Každý dospělý občan EU má právo hlasovat ve volbách do Evropského parlamentu. Mobilní občané EU mají právo volit v zemi svého bydliště nebo ve své zemi původu. Toto právo se nevyužívá tak plně, jak by mohlo.[39]

Fungování EU je založeno na zastupitelské demokracii. To vyžaduje transparentnost a přístupnou, odpovědnou politickou kulturu, podporovanou účinným volebním systémem a informovanost a angažovanost voličů.

1.3. Větší zapojení občanů do demokratického procesu EU

Větší zapojení občanů do demokratického procesu EU vyžaduje společné úsilí členských států včetně jejich místních a regionálních orgánů, orgánů EU a občanské společnosti.

Ve své zprávě o volbách do Evropského parlamentu v roce 2014[40] Komise poukázala na nutnost posoudit vzhledem k volbám v roce 2019 důvody trvale nízké volební účasti ve volbách do Evropského parlamentu v některých členských státech a určit způsoby řešení tohoto problému. Je pravděpodobnější, že se občané zapojí, když vědí, jakým politikám, programům a politickým stranám dávají svůj hlas. Účast však není jen o hlasování; jde také o zastávání aktivní úlohy v politické debatě a v životě politických stran a o kandidování ve volbách. Znamená to zamýšlet se nad úlohou orgánů EU a pohánět je k odpovědnosti.

Dialogy s občany a účast občanů na akcích kampaní evropských politických stran a online diskuze před volbami do Evropského parlamentu v roce 2014 ukázaly, že existuje poptávka po větší interakci s politiky EU a celostátními i místními politiky.[41] Většina Evropanů si také myslí, že volební účast v evropských volbách by byla vyšší, kdyby voliči měli lepší informace o dopadu, jaký má EU na jejich každodenní život, a lepší informace o volbách do Evropského parlamentu.[42] Komise zintenzívní Dialogy s občany a podnikne další kroky, aby vysvětlila své politiky občanům, jak zdůraznil předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker ve svém projevu o stavu Unie v roce 2016.

Podněcovat voliče k účasti ve volbách do Evropského parlamentu je sdílená zodpovědnost. Členské státy by měly podporovat účast na demokratickém životě lepším informováním občanů o jejich právech hlasovat v místních volbách i volbách do Evropského parlamentu[43] a

[39] Eurobarometr 2015 o volebních právech.
[40] COM(2015) 206 final.
[41] 87 % účastníků těchto dialogů uvedlo, že by ve volbách do Evropského parlamentu hlasovali (Zpráva Komise Dialogy s občany jako příspěvek k rozvoji evropského veřejného prostoru (COM(2014) 173 final).
[42] Eurobarometr 2015 o volebních právech.
[43] Podle průzkumu Eurobarometr 2015 o občanství EU většina respondentů správně rozeznává svá volební práva na evropské úrovni (67 %) i na místní úrovni (54 %). Ačkoli jsou tato čísla vyšší než v roce 2007, úroveň povědomí o těchto právech oproti roku 2012 mírně klesla.

odstraňováním překážek, které jim brání v účasti.[44] Kromě toho by občané EU, zejména ti, kteří hlasují v jiné zemi než v zemi své státní příslušnosti, uvítali postupy, jež by jim usnadnily účast v těchto volbách jakožto cizím státním příslušníkům (např. dopisy jednotlivým voličům, online registraci do seznamu voličů, elektronické hlasování).[45] Takové postupy by byly přínosem pro všechny občany EU.

V rámci příprav na volby do Evropského parlamentu v roce 2019 Komise uspořádá v roce 2018 akci na vysoké úrovni o demokratické účasti se zvláštním důrazem na podporu osvědčených postupů ke zvýšení účasti mladých lidí a zranitelných a nedostatečně zastoupených skupin.

1.4. Zvyšování transparentnosti – budování demokratičtější Unie

V návaznosti na Lisabonskou smlouvu podnikla Komise kroky ke zvýšení transparentnosti a demokratičnosti voleb do Evropského parlamentu v roce 2014, mimo jiné prostřednictvím podpory systému předních kandidátů (*Spitzenkandidaten*).[46]

Volby do Evropského parlamentu v roce 2014 se zásadně lišily od těch předchozích v tom, že ustavily jasnou souvislost mezi výsledky voleb a výběrem předsedy Evropské komise.

V listopadu 2015 představil Evropský parlament legislativní podnět ohledně voleb do tohoto orgánu[47], jehož cílem je dále zvýšit demokratickou povahu a nadnárodní rozměr voleb do Evropského parlamentu a demokratickou legitimitu rozhodovacího systému EU, například zavést do volebního práva EU zásadu předního kandidáta a zlepšit viditelnost evropských politických stran.[48] Reforma volebního zákona je příležitost, jak zvýšit demokratičnost Unie.

Prostor k uplatňování požadavku, aby se Komise držela demokratických principů, se rovněž zvětší odstraněním pravidla, které požaduje, aby členové Komise odstoupili ze své funkce před zahájením své kandidatury ve volbách do Evropského parlamentu. Dne 23. listopadu 2016 navrhla Komise Evropskému parlamentu, aby odpovídajícím způsobem aktualizoval rámcovou dohodu z roku 2010 o vztazích mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí.[49] Otevřený dialog se všemi zúčastněnými stranami a zvyšování povědomí v období příprav na volby do Evropského parlamentu bude vycházet z nových rysů voleb zavedených v roce 2014.

A konečně, rovněž v reakci na žádost Evropského parlamentu, aby prozkoumala možnost používání elektronického hlasování,[50] se bude Komise zabývat tím, jak může využívání nástrojů digitální společnosti přispět k demokratické debatě a zlepšit volební proces a

---

[44] Pro nedostatečně zastoupené a/nebo zranitelné skupiny, jako jsou osoby se zdravotním postižením. Viz také studie o právu na politickou účast osob s duševními poruchami a osob s mentálním postižením, vydaná agenturou EU pro základní práva v říjnu 2010.

[45] Eurobarometr 2015 o volebních právech. Podle veřejné konzultace 2015 o občanství EU 21 % respondentů uvedlo, že měli potíže při výkonu svých volebních práv, když žili v jiné zemi EU.

[46] Doporučení Komise 2013/142/EU o posílení demokratického a efektivního průběhu voleb do Evropského parlamentu, Úř. věst. L 79, 21.3.2013, s. 29–32; a K demokratičtějším volbám do Evropského parlamentu (COM(2014) 196 final)).

[47] Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2015 o reformě volebního práva Evropské unie (P8_TA(2015)0395 – 2015/2035(INL)).

[48] Tento návrh se momentálně projednává v Radě.

[49] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3929_en.htm

[50] První předběžná zpráva Komise o provádění pilotních projektů a přípravných akcí (2016).

demokratickou účast, mimo jiné také pro mobilní občany EU, mladé lidi a nedostatečně zastoupené skupiny.[51]

1.5. Přístup k politickým informacím bez ohledu na státní hranice

Respondenti veřejné konzultace 2015 o občanství EU se domnívali, že problémem je nedostatečný přeshraniční přístup k politickému zpravodajství, zejména k mediálním platformám v jiných zemích EU, a nedostatečné přeshraniční informování o politických otázkách. Občanům EU žijícím v zahraničí to znesnadňuje sledování zpráv ze země jejich státní příslušnosti a ostatním to ztěžuje získávání širšího přehledu o zprávách a politických debatách.

Svobodná média a přístup k široké škále názorů ve společnosti a ve sdělovacích prostředcích jsou pro zdraví demokracie nezbytné. U příležitosti svého druhého výročního kolokvia o základních právech se zaměřením na pluralitu médií a demokracii Komise sezvala klíčové zúčastněné strany, aby diskutovaly o tom, jak podpořit politickou debatu o zásadních otázkách pro demokratické společnosti prostřednictvím pluralitního mediálního prostředí. Výsledky budou sloužit jako podklad pro další opatření Komise v této oblasti.[52]

Hlavním zdrojem politických informací pro většinu občanů, zejména pro mladší generace, je dnes internet.[53] Evropané také při cestování různými zeměmi ve stále větší míře využívají online služby poskytování obsahu. V souladu se svou strategií pro jednotný digitální trh[54] Komise navrhla nařízení, které by občanům umožnilo cestovat v rámci EU a mít přitom stále k dispozici digitální obsah, který si zakoupili nebo předplatili doma.[55]

1.6. Zvyšování účasti mobilních občanů EU v politickém životě

Zatímco občané EU mají právo kandidovat v místních volbách v jiném členském státě, ve kterém žijí, za stejných podmínek jako státní příslušníci dané země, některé funkce v obecních výkonných orgánech mohou být v některých zemích EU obsazeny pouze jejich vlastními státními příslušníky. Názory občanů na to, zda je to vhodné, jsou poměrně rovnoměrně rozdělené a Komise tuto otázku přezkoumá ve své příští zprávě o místních volbách.[56]

Občané nezískávají právo hlasovat ve vnitrostátních nebo prezidentských volbách, když se přestěhují do jiné země EU.[57] Navíc mohou být občané některých zemí EU v současnosti zbaveni práva hlasovat ve vnitrostátních volbách ve své domovské zemi proto, že po určitou dobu žijí v jiné zemi EU.[58] Občané by neměli být v důsledku výkonu svého práva volného pohybu znevýhodněni. V roce 2014 Komise[59] vyzvala dotyčné členské státy, aby svým

---

[51] Viz http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/rec/topics/rec-rppi-evot-ag-2016.html

[52] Výroční kolokvium o základních právech uspořádané v roce 2016.

[53] Veřejná konzultace 2015 o občanství EU.

[54] COM(2015) 192 final.

[55] COM(2015) 627 final.

[56] Více než osm z deseti respondentů veřejné konzultace 2015 o občanství EU se domnívá, že občané EU z jiných zemí EU by měli mít možnost stát se členy výkonného orgánu obce, zatímco respondenti průzkumu Eurobarometr 2015 o volebních právech měli na tuto otázku rozdílné názory.

[57] 64 % respondentů průzkumu Eurobarometr 2015 o občanství EU považovalo za oprávněný požadavek, že by občané měli získat právo hlasovat ve vnitrostátních volbách.

[58] 67 % respondentů průzkumu Eurobarometr 2015 o občanství EU považovalo za neoprávněné, že by občané měli ztratit právo hlasovat ve vnitrostátních volbách ve své zemi původu.

[59] Doporučení Komise 2014/53/EU ze dne 29. ledna 2014 ohledně důsledků odebrání volebního práva občanům Unie, kteří vykonávají své právo volného pohybu, Úř. věst. L 32, 1.2.2014, s. 34–35.

státním příslušníkům, kteří využívají práva volného pohybu, umožnily zachovat si své právo hlasovat ve vnitrostátních volbách, pokud vykazují trvalý zájem o politický život své země. Komise bude i nadále sledovat vývoj v příslušných členských státech a zvažovat vhodná opatření, která je povzbudí k hledání vyvážených řešení. Bude rovněž zkoumat možnosti občanů třetích zemí, kteří využili svého práva volného pohybu, hlasovat ve vnitrostátních volbách v zemi, kde žijí.

Priority na období 2017–19: Podpora a zvyšování účasti občanů na demokratickém životě EU

Komise:

1. zintenzivní **Dialogy s občany** a bude podněcovat veřejné debaty, aby se zlepšila informovanost veřejnosti o vlivu EU na každodenní život občanů a povzbudila se výměna názorů s občany.
2. vypracuje v roce 2017 zprávu o provádění **právních předpisů EU o místních volbách**, aby občané EU mohli účinně uplatňovat svá volební práva na místní úrovni.
3. v roce 2018 bude **propagovat osvědčené postupy**, které **pomáhají občanům volit a kandidovat ve volbách do Evropského parlamentu**, včetně postupů týkajících se zachování volebního práva při přestěhování do jiného členského státu a přeshraničního přístupu k politickému zpravodajství, aby se podpořila volební účast a široká demokratická účast s výhledem k volbám do Evropského parlamentu v roce 2019.[60]

4. ZJEDNODUŠENÍ KAŽDODENNÍHO ŽIVOTA OBČANŮM EU

Od chvíle, kdy byl před 60 lety volný pohyb poprvé zakotven ve Smlouvách, se v Evropě podstatně usnadnil život, práce, studium a cestování do zahraničí.[61] Více než 15 milionů Evropanů bydlí v jiné zemi EU.[62] Volný pohyb poskytuje občanům EU příležitosti cestovat, studovat, podnikat, pracovat a žít v jiných zemích EU. Průzkumy ukazují, že občané EU, zejména ti mladí, považují volný pohyb za nejpozitivnější výdobytek EU.[63] Považují ho za přínosný jak pro ně osobně, tak pro ekonomiku svých zemí.[64]

Nicméně Evropané stále ještě mohou narážet na obtíže s přestěhováním do jiné země EU nebo životem v ní.[65] Některé obtíže jsou právní povahy, jiné procesní a další technologické, ale často je potřeba poměrně malá změna k dosažení významného rozdílu.

---

[60] Tyto osvědčené postupy se budou týkat rovněž nástrojů e-demokracie, opatření pro hlasování na dálku (např. elektronické hlasování) a přeshraničního přístupu k politickým informacím a budou zaměřeny na zlepšení nízké volební účasti.

[61] Dochází k silnější evropeizaci každodenního života větší části evropských občanů, než se má všeobecně za to. Například více než 50 % občanů EU „pravidelně komunikuje telefonem, prostřednictvím internetu, poštou nebo e-mailem s rodinou a/nebo přáteli v zahraničí“, „navštívilo alespoň jeden jiný členský stát EU v průběhu posledních dvou let“, „sleduje televizi v jiném než svém rodném jazyce“ nebo má pocit, že je „obeznámeno s nejméně jednou další zemí EU“ (výzkumný projekt EUCROSS, financovaný EU).

[62] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics

[63] Standardní Eurobarometr 2016 o občanství EU. Na prvním místě seznamu nejpozitivnějších výsledků EU je pro 56 % respondentů „volný pohyb osob, zboží a služeb uvnitř EU“, za kterým následuje „mír mezi členskými státy EU“.

[64] Eurobarometr 2015 o občanství EU. 71 % souhlasí s tvrzením, že volný pohyb osob v rámci EU má celkové přínosy pro hospodářství jejich země. Velká většina respondentů veřejné konzultace 2015 o občanství EU se také domnívá, že stěhování do jiných zemí EU s sebou přináší kulturní rozmanitost, podporuje vzájemné porozumění a poskytuje zvláštní znalosti a dovednosti.

[65] Jak o tom svědčí například stížnosti obdržené sítí SOLVIT a portálem Vaše Evropa.

1.7. Snižování byrokracie a informování občanů

Respondenti veřejné konzultace 2015 o občanství EU uváděli, že obtíže, na které naráželi, většinou souvisely se zdlouhavými či nejasnými správními postupy, nedostatkem informací a problémy v přístupu k soukromým službám. Také uváděli obtíže při komunikaci mezi veřejnými orgány a se zdravotnickým systémem.[66] Je zapotřebí další úsilí, aby se zjednodušilo uplatňování práv občanů EU týkajících se volného pohybu.

1.7.1. Poskytování informací a pomoci občanům EU v pohybu

Většina Evropanů si ještě před tím, než se rozhodne se přestěhovat do jiné země EU (nebo se vrátit do své země poté, co žila jinde v EU), vyhledává na internetu informace a pomoc, kterou potřebuje, aby mohla například pracovat, studovat, cestovat, žít nebo odejít do důchodu v jiném členském státě.[67] V praxi se často stává, že informace, které jsou k dispozici online, je obtížné najít, jsou neúplné, těžko pochopitelné, nepřesné, zastaralé nebo nedostupné a ne vždy odpovídají potřebám uživatelů. Většina Evropanů uvádí, že by bylo snazší usadit se v jiné zemi EU a žít tam, pokud by orgány poskytovaly informace a poradenství přizpůsobené individuálním potřebám prostřednictvím webových portálů sloužících jako jednotné kontaktní místo, a pokud by mohli vyřizovat administrativní formality online. Nové nařízení o síti EURES, (EU) 2016/589, již usnadňuje propojení uchazečů o zaměstnání se zaměstnavateli přes hranice.[68] Lepší spolupráce mezi vnitrostátními orgány by také usnadnila vyřizování formalit.[69]

Ve strategii pro jednotný digitální trh se Komise zavázala vytvořit uživatelsky přívětivý informační systém pro občany a podniky prostřednictvím rozšíření a integrace evropských a vnitrostátních portálů.[70] Strategie pro jednotný trh také podpořila „jednotnou digitální bránu“, která má poskytovat online „*vše, co podnikatelé a občané potřebují*“, aby mohli podnikat přes hranice a/nebo cestovat do jiné země v rámci jednotného trhu EU, nakupovat z ní nebo tam pracovat, studovat či bydlet. Tato brána by byla založena na stávajících portálech, kontaktních místech[71] a sítích pro poskytování pomoci a řešení problémů, jež je nutno rozšířit, zlepšit a navzájem lépe propojit, aby podniky a občané měli přístup ke kvalitním, komplexním informacím, efektivním službám pro poskytování pomoci a řešení problémů a k účinným postupům.

Propojený jednotný digitální trh zahrnuje další rozvoj a vytváření bezproblémových, uživatelsky přívětivých a na uživatele orientovaných služeb elektronické veřejné správy pro občany, kteří chtějí studovat, pracovat, žít a odejít do důchodu nebo zřídit a provozovat podnik kdekoli v EU. Komise rovněž zkoumá možnost uplatňovat zásadu „pouze jednou“,

---

[66] V roce 2014 se drtivá většina problémů občanů, kteří využili síť SOLVIT, týkala sociálního zabezpečení, za kterým následovaly problémy související s volným pohybem. Viz http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/solvit/index_en.htm

[67] 73 % respondentů veřejné konzultace 2015 o občanství EU uvedlo, že hlavním zdrojem informací, které hledali, než se přestěhovali do jiné země EU, byly internetové stránky orgánů veřejné správy včetně regionálních a místních orgánů dotyčné země.

[68] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/589 ze dne 13. dubna 2016 o Evropské síti služeb zaměstnanosti (EURES), přístupu pracovníků ke službám mobility a další integraci trhů práce a o změně nařízení (EU) č. 492/2011 a (EU) č. 1296/2013, Úř. věst. L 107, 22.4.2016, s. 1–28.

[69] Veřejná konzultace 2015 o občanství EU a Veřejná konzultace 2016 o jednotné digitální bráně.

[70] COM(2015) 0192 final.

[71] Například Vaše Evropa, jednotná kontaktní místa, kontaktní místa pro výrobky či kontaktní místa pro stavební výrobky.

aby podniky a občané nemuseli předkládat orgánům veřejné správy tytéž informace vícekrát.[72] To by dále snížilo administrativní zátěž pro občany.[73]

1.7.2. Snižování byrokracie v souvislosti s veřejnými doklady občanů

Aby mohli uzavřít sňatek nebo získat práci v jiné zemi EU, občané často musí absolvovat nákladné a časově náročné formality. Za účelem vyřešení tohoto problému přijala EU v červenci 2016 nařízení[74], které by mělo s touto byrokracií skoncovat a pomoci občanům snadněji se stěhovat do jiných zemí EU. Jakmile země EU uvedou do praxe všechna potřebná opatření,[75] budou se občané moci prokazovat v jednom členském státě veřejnými doklady (například rodným listem, oddacím listem nebo úmrtním listem) vydanými v jiném členském státě, aniž by museli získat razítko (tzv. apostilu) prokazující, že jsou jejich doklady pravé. Navíc díky využívání vícejazyčných standardních formulářů, jejichž vypracování Komise spolu s členskými státy dokončí v roce 2017, nebudou občané vždy muset předkládat překlady svých veřejných dokladů.

1.7.3. Snižování byrokracie v oblasti rodinného práva

Jak stoupá počet mezinárodních rodin v EU,[76] stoupá i pravděpodobnost přeshraničních sporů o rodinných záležitostech. Nesnáze způsobené rozvodem, rozlukou nebo úmrtím mohou často ještě zhoršit složité problémy v oblasti rodinného práva, které vznikají v souvislosti s vlastnictvím a rodičovskou zodpovědností. Přeshraniční řešení těchto problémů může být ještě složitější a občanům EU obzvlášť ztěžuje život. Byly podniknuty důležité kroky k omezení byrokracie a zlepšení jednoznačnosti právních předpisů pro mezinárodní rodiny, které procházejí složitým obdobím, a také byly přijaty nové návrhy týkající se ochrany dětí v přeshraničních rodinných sporech.

Pravidla ohledně dědictví s mezinárodním prvkem[77] pomáhají mezinárodním rodinám určit, který soud bude příslušný a který zákon se bude vztahovat na jejich dědictví, například když zemřelá osoba žila v zemi EU, jež nebyla její zemí původu, nebo měla dědice či majetek v různých zemích EU. Občané budou mít prospěch z „evropského dědického osvědčení“, které umožní dědicům, odkazovníkům, vykonavatelům závětí a správcům pozůstalosti prokazovat svůj status a vykonávat svá práva a pravomoci v celé EU. Aby se vyřešily přetrvávající nedostatky týkající se mezinárodních párů, které jsou vystaveny nejasným právním situacím v případě rozvodu nebo úmrtí partnera, byla v červnu 2016 přijata dvě nařízení[78], jež

---

[72] Součástí akčního plánu EU pro „eGovernment“ na období 2016–2020 jsou opatření k prověření zásady „pouze jednou“ (COM(2016)0179 final). Viz také nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 73–114.

[73] Ve 48 % případů orgány veřejné správy pouze znovu používají informace o občanech nebo společnostech, které už mají, aniž by se znovu dotazovaly.

[74] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) No 2016/1191 ze dne 6. července 2016 o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012, Úř. věst. L 200, 26.7.2016, s. 1–136.

[75] Mají na to dva a půl roku od 15. srpna 2016, kdy uvedené nařízení vstoupilo v platnost.

[76] Odhadovaný počet 16 milionů mezinárodních rodin stále stoupá.

[77] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení, Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 107–134.

[78] Nařízení Rady (EU) 2016/1103 ze dne 24. června 2016 provádějící posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství, Úř. věst. L 183, 8.7.2016, s. 1–29; a Nařízení Rady (EU) 2016/1104 ze dne 24. června 2016 provádějící

mezinárodním párům – ať už jde o manžele, nebo o registrované partnery – pomohou při správě jejich majetku a jeho rozdělení v případě rozvodu nebo úmrtí partnera.[79]

S cílem zlepšit fungování stávajících pravidel týkajících se otázek rodičovské zodpovědnosti, jako jsou péče o dítě, práva na návštěvy a únosy dětí jejich rodiči, navrhla Komise v červnu 2016 nová zjednodušená pravidla, ze kterých bude mít přímý užitek mnoho rodin a dětí.[80] Jakmile budou tato nová pravidla přijata, urychlí příslušná řízení a budou minimalizovat nesnáze a nejistotu, a to s přihlédnutím k nejlepším zájmům dítěte. V rámci výše uvedeného bude Komise i nadále podporovat přistoupení třetích států k Haagské úmluvě o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí z roku 1980 za účelem ochrany dětí před škodlivými účinky jejich únosu rodiči.

1.8. Zjednodušení cestování, života a práce občanů v celé EU

Většina Evropanů se stěhuje do jiné země EU proto, že tam chtějí studovat nebo pracovat.[81] Stále více mladých lidí v Evropě je otevřeno myšlence zlepšit si své dovednosti a schopnosti studiem, odbornou přípravou nebo dobrovolnickou činností v jiné zemi EU, ať už během studia, nebo na začátku své profesní kariéry. Převážná většina Evropanů se domnívá, že přeshraniční zkušenosti z odborné přípravy, vzdělávání a dobrovolnické činnosti mohou zlepšit jejich potenciál a kariérní vyhlídky.[82]

1.8.1. Zvýšení příležitostí pro studenty, stážisty, učitele a jiné pracovníky

Práce vykonané v roce 2016 spolu s členskými státy při zavádění nové agendy dovedností pro Evropu podpoří rozvoj dovedností a sladění nabízených a požadovaných dovedností a umožní lepší uznávání kvalifikací: to přispěje k odstranění překážek pro pracovníky, studenty a stážisty v EU. Veřejné konzultace ukázaly, že Evropané se domnívají, že platforma, která by obsahovala nabídky umístění nebo učňovské přípravy v zahraničí, by dále pomohla mladým lidem, kteří hledají příležitosti mimo zaměstnání (nebo před ním). Přeshraniční mobilita učitelů může být ku prospěchu jak studentům, tak i učitelům, kteří by mohli sdílet osvědčené postupy se svými kolegy. Dalším způsobem, jak prospět studentům, je poskytnout jim příležitost účastnit se seminářů s pozvanými pracovníky společností z jiných zemí.[83]

„School Education Gateway“ je online platforma, jejímž cílem je propojit učitele a další odborníky v oblasti vzdělávání z různých zemí a poskytnout jim příležitosti dozvídat se o různých politikách a postupech, sdílet je a rozvíjet se jako odborná komunita. „Teacher Academy“ přináší prospěch pedagogům tím, že jim nabízí online kurzy na míru, které poskytují nezbytné souvislosti pro rozvoj pedagogických přístupů v celé Evropě. Portál „Open Education Europa“ tuto strukturu doplňuje zaměřením svého obsahu a diskuzí na potenciál digitálních technologií a materiálů zlepšovat výuku i učení. Cílem je poskytnout prostor pro diskuze, učení, sdílení, kladení dotazů a nacházení inspirace.

---

posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství, Úř. věst. L 183, 8.7.2016, s. 30–56.

79 Uvedená nařízení dávají členským státům 30 měsíců na zavedení všech nezbytných opatření do praxe, aby mezinárodní páry mohly požívat výhod plynoucích z uvedených nařízení.

80 COM(2016) 411 final.

81 Z výsledků veřejné konzultace 2015 o občanství EU vyplývá, že většina respondentů, kteří se přestěhovali do jiné země, tak učinila z důvodů souvisejících s prací (66 %). Podobný podíl respondentů (64 %) uvádí, že se přestěhovali do jiné země EU, aby tam studovali nebo vykonávali dobrovolnickou činnost.

82 Veřejná konzultace 2015 o občanství EU.

83 Tamtéž.

Další oblastí, kde modernizovaná pravidla zvýší příležitosti pro občany EU, jsou odborné kvalifikace.[84] Nejméně 21 % pracovních sil v EU (50 milionů lidí) pracuje v regulovaném povolání.[85] Více než 20 000 osob s odbornou kvalifikací z některého členského státu EU mělo v roce 2014 svou odbornou kvalifikaci uznanou i v jiné zemi EU. Navíc mohou příslušníci pěti povolání[86] od ledna 2016 vykonávat své povolání svobodněji v jiných zemích EU díky prvnímu celounijnímu elektronickému postupu uznávání odborných kvalifikací (Evropský profesní průkaz). Průkaz zjednodušuje postupy uznávání odborných kvalifikací v jiných zemích EU.

1.8.2. Další zjednodušení života a cestování v EU

Když občané, kteří pracovali v několika zemích EU, odcházejí do důchodu a chtějí znát své nároky na důchod nebo když pracovníci dostávají plat a dávky v jiných zemích EU, může se to týkat různých veřejných orgánů v téže zemi i v zahraničí, což vyžaduje koordinaci, aby se zjistilo, která pravidla se na dotyčnou osobu vztahují. Aby se usnadnila koordinace a zabránilo se podvodům, Komise již pracuje spolu s členskými státy na zprovoznění plně elektronického systému výměny informací mezi orgány **sociálního zabezpečení** v různých zemích.[87]

Bankovní účty jsou nepostradatelné pro všechny občany, protože jim umožňují přijímat plat, důchody a příspěvky a platit účty. Někteří občané, například studenti nebo krátkodobí pracovníci, se ale potýkají s problémy se zřízením bankovního účtu v jiné zemi EU. Od 18. září 2016 mají všichni občané EU právo zřídit si **základní bankovní účet**[88], ačkoli nežijí v zemi EU, kde se banka nachází, a to bez ohledu na svou finanční situaci.[89] Navzdory značnému pokroku v posledních letech je zapotřebí dalšího úsilí, než bude možné bez potíží nakupovat a prodávat přes hranice EU takové finanční služby, jako jsou pojištění, hypotéky a úvěry, které také hrají důležitou roli v každodenním životě občanů EU.[90] Bude navržen akční plán pro retailové finanční služby, aby občané mohli mít prospěch z kvalitnějších produktů a většího výběru bez ohledu na svůj věk, dovednosti a zemi bydliště.

Právní předpisy EU pomáhají občanům obdržet lékařské ošetření v jiné zemi EU a náhradu příslušných nákladů. Pro pacienty znamenají právní předpisy EU větší výběr zdravotní péče, více informací a snazší uznávání lékařských předpisů v zahraničí. Povědomí občanů o právu zvolit si **zdravotní péči** v jiné zemi EU zůstává nízké.[91] Méně než dva z deseti občanů mají

---

84 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/55/EU ze dne 20. listopadu 2013, kterou se mění směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací a nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu, Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 132–170.

85 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/themes/2015/regulated_professions_20151126.pdf

86 Zdravotní sestry a ošetřovatelé odpovědní za všeobecnou péči, rehabilitační pracovníci, lékárníci, realitní makléři a horští průvodci.

87 V rámci projektu elektronické výměny informací o sociálním zabezpečení týkajícího se vývoje IT systému, který tuto výměnu umožní.

88 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU ze dne 23. července 2014 o porovnatelnosti poplatků souvisejících s platebními účty, změně platebního účtu a přístupu k platebním účtům se základními prvky, Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 214–246.

89 Osoby se zdravotním postižením mohou mít rovněž potíže s přístupem k bankovním službám. Návrh Evropského aktu přístupnosti předložený Komisí v roce 2015 má zlepšit přístupnost výrobků a služeb harmonizováním příslušných požadavků v EU (COM(2015) 615 final).

90 Zelená kniha o retailových finančních službách (COM(2015) 630 final).

91 COM(2015) 421 final.

pocit, že jsou informováni o svých právech v této oblasti,[92] takže Komise úzce spolupracuje s členskými státy a jejich vnitrostátními kontaktními místy na zvýšení povědomí o právu občanů na přeshraniční zdravotní péči.

V roce 2014 podnikli Evropané 214 milionů cest do jiných zemí EU. Mnoho občanů EU **cestuje** kvůli práci nebo dojíždí za prací do jiné země EU. Celounijní informace o multimodálním cestování by občanům EU usnadnily plánování takových cest. V současnosti je multimodální cestování po Evropě komplikované a časově náročné, zejména v porovnání s cestou autem. Naplánovat cestu z domu do domu vyžaduje zkombinovat mnoho cestovních informačních služeb a cestující nejsou vždy schopni účinně zvládnout případné výpadky, když k nim dojde. Informace o multimodálním cestování by měly v ideálním případě poskytovat cestujícím širokou škálu možností cestování a umožnit jim zvolit například tu nejrychlejší a nejlevnější trasu, nejšetrnější k životnímu prostředí nebo nejpřístupnější pro osoby s omezenou schopností pohybu a přitom obdržet odškodnění v případě zpoždění.

Občany EU chrání celý soubor **práv cestujících**, ať už cestují letecky, železnicí, lodí, městským autobusem, nebo dálkovým autokarem, ale pro osoby s omezenou schopností pohybu a/nebo se zdravotním postižením je cestování často obtížné. Většina Evropanů se domnívá, že EU by měla pomáhat poskytovat nebo podporovat přístupnost dopravní infrastruktury, jako jsou letiště, nádraží a autobusové terminály, a že informace o přístupnosti by měly být poskytovány například na internetových stránkách příslušných společností. Hodnocení[93] stávajících právních předpisů EU o právech cestujících v železniční přepravě, které Komise vypracovala, odhalilo konkrétní oblasti pro zlepšení a pokračující obavy ohledně ustanovení právních předpisů a jejich uplatňování. Komise proto zvažuje možnosti, jak tuto situaci zlepšit.

Priority na období 2017–19: Zjednodušení cestování, života a práce v celé EU

Komise:

1. předloží návrh na vytvoření **„jednotné digitální brány“**, aby občanům poskytla snadný online přístup k informacím a službám pro poskytování pomoci a řešení problémů a možnost absolvovat online administrativní postupy v přeshraničních situacích, a to vzájemným propojením příslušných služeb a obsahu na úrovni EU a vnitrostátní úrovni bezproblémovým, uživatelsky přívětivým způsobem zaměřeným na uživatele. Kromě toho posoudí možnosti snížení byrokracie v rámci vnitrostátních správních orgánů tím, že občané budou muset poskytovat své údaje pouze jednou.
2. bude dále usnadňovat a podporovat **multimodální cestování v rámci celé EU**, aby byla mobilita občanů EU účinnější a uživatelsky přívětivější, a to prostřednictvím specifikace celounijních informačních služeb o multimodálním cestování a zlepšením interoperability a kompatibility systémů a služeb.

[92] A pouze jeden z deseti si je vědom toho, že jsou zřízena vnitrostátní kontaktní místa k poskytování informací pacientům o jejich právech a o otázkách kvality a bezpečnosti.

[93] COM(2013) 587 final.

5. POSÍLENÍ BEZPEČNOSTI A PODPORA ROVNOSTI

1.9. Řešení bezpečnostních hrozeb a ochrana občanů

Evropa čelí složitým, často přeshraničním bezpečnostním hrozbám a převážná většina Evropanů se domnívá, že k jejich řešení jsou nezbytná jednotnější společná opatření na úrovni celé EU.[94] Volný pohyb uvnitř EU, kterého si občané EU považují, rovněž vyžaduje opatření k zabezpečení vnějších hranic a k potírání a prevenci trestné činnosti. Schengenský prostor navíc umožnil překračovat vnitřní hranice bez kontroly osob, což má za následek snadnější a častější vzájemné kontakty mezi občany EU. Avšak v posledních letech prochází úsilí o udržování bezpečnosti v otevřené Evropě náročnou zkouškou.

1.9.1. Řešení bezpečnostních hrozeb v oblasti spravedlnosti a základních práv na základě vzájemné důvěry

Provádění Evropského programu pro bezpečnost,[95] vytvoření účinné a skutečné bezpečnostní unie[96] a dokonalejší ochrana vnějších hranic EU mohou představovat odpovídající, realistickou a konkrétní odpověď na obavy občanů ohledně bezpečnosti, a to při plném respektování evropských hodnot a základních práv a svobod.

Evropská komise již zavedla a bude navrhovat další iniciativy na podporu aktualizace, modernizace a interoperability evropského bezpečnostního rámce (**Evropský informační systém rejstříků trestů (ECRIS)**,[97] **systém EU pro cestovní informace a povolení (ETIAS)**,[98]problematika nezákonného obchodování se střelnými zbraněmi, aktualizace Schengenského informačního systému (SIS), předávání seznamů cestujících (PNR)). V samotném jádru těchto iniciativ je bezpečnost občanů, kterou je nutno zajistit zlepšením důvěry mezi příslušnými aktéry v Unii, posílením operativní přeshraniční spolupráce mezi vnitrostátními donucovacími orgány a zavedením lepší a chytřejší výměny a využití informací a poznatků zpravodajských služeb na všech úrovních za účelem řešení hrozby terorismu.

V prosinci 2016 Komise přijala **akční plán v oblasti zabezpečení dokladů**[99], který stanoví konkrétní opatření ke zlepšení zabezpečení cestovních dokladů. Jedno z opatření se týká podvodů s **vnitrostátními průkazy totožnosti** vydávanými členskými státy a s **povoleními k pobytu** pro státní příslušníky zemí EU bydlící v jiném členském státě a jejich rodinné příslušníky a jejich padělání. Občané EU a jejich rodinní příslušníci, kteří žijí nebo cestují v rámci EU, skutečně mohou narážet na obtíže v souvislosti s používáním těchto dokladů.[100] V současnosti existuje široká škála těchto průkazů a dokladů, jejichž úroveň zabezpečení se významně liší, což vede k praktickým obtížím pro občany. Bezpečnější a snadno rozpoznatelné průkazy totožnosti a povolení k pobytu by občanům usnadnily uplatňování jejich občanských práv EU. Veřejné orgány včetně pohraničních orgánů a podniky (jako jsou obchody, banky, provozovatelé inženýrských sítí atd.) by takové doklady snadněji akceptovaly. Zároveň by to omezilo riziko podvodů a padělání. V tomto ohledu Komise v

[94] Vnímání a očekávání, boj proti terorismu a radikalizaci, zvláštní průzkum Eurobarometr o Evropanech v roce 2016 (červen 2016).
[95] COM(2015) 185 final.
[96] Naplňování Evropského programu pro bezpečnost v zájmu boje proti terorismu a položení základů účinné a skutečné bezpečnostní unie (COM(2016) 230 final).
[97] COM(2016) 7 final
[98] COM(2016) 731 final.
[99] COM(2016) 790 final.
[100] Zpráva o občanství EU pro rok 2013.

současnosti posuzuje různé možnosti politiky včetně případné harmonizace bezpečnostních prvků s cílem pomoci napravit praktické obtíže, se kterými se občané setkávají, a tím usnadnit jejich volný pohyb.[101]

1.9.2. Ochrana občanů EU v zahraničí

Krize a mimořádné události postihující jednotlivce v zahraničí mohou působit zvláštní riziko a nesnáze občanům, kteří jsou mimo bezprostřední dosah svých domovských orgánů. Právo EU na konzulární ochranu[102] je neocenitelnou další zárukou pro občany EU, kteří potřebují pomoc v zemi mimo EU, kde nemá zastoupení jejich domovská země. V návaznosti na návrh Komise předložený v roce 2011 byla dne 20. dubna 2015 přijata směrnice[103] k vyjasnění toho, kdy a jak mohou občané EU obdržet pomoc a jak by měly země EU tuto pomoc koordinovat a spolupracovat mezi sebou navzájem a s Unií, aby se zajistila účinná ochrana nezastoupených občanů EU. Členské státy mají na zavedení těchto pravidel čas do května 2018. Komise podporuje členské státy v jejich úsilí o zajištění správného a včasného provedení směrnice ve vnitrostátním právu. Současně pokračuje ve své snaze vyjednat doložky o souhlasu ve dvoustranných dohodách s řadou třetích zemí, aby bylo zajištěno, že dotyčné země souhlasí s tím, že zastoupené země EU poskytují pomoc nezastoupeným státním příslušníkům jiných zemí EU.

Konzulární ochrana zahrnuje pomoc v případě zatčení nebo zadržení nebo v případě vážné nehody či nemoci. Avšak s čím občané EU potřebují nejčastěji pomoci, když se nacházejí mimo EU, je situace, kdy došlo k odcizení, ztrátě nebo zničení jejich cestovního pasu, případně kdy je tento pas dočasně nedostupný. Potom potřebují náhradní cestovní doklad, aby mohli odcestovat domů.[104] Stávající pravidla na úrovni EU, která zavedla společný formát takových náhradních cestovních dokladů, se datují do roku 1996[105] a je nezbytné je aktualizovat.[106] Některé členské státy nepoužívají společný formát kvůli obavám týkajícím se bezpečnosti. Komise prozkoumá možnosti, jak modernizovat **pravidla týkající se náhradních cestovních dokladů pro nezastoupené občany EU** včetně bezpečnostních prvků společného formátu náhradních cestovních dokladů EU, aby bylo zaručeno, že občané mohou účinně uplatňovat své právo na konzulární ochranu.

Občané EU a jejich rodinní příslušníci ze zemí mimo EU se také mohou ocitnout v situacích, kdy jsou nezastoupeni a potřebují pomoc od orgánů jiné země EU při cestování v rámci EU. Tyto okolnosti v současné době směrnice neupravuje, a Komise proto posoudí situaci **nezastoupených občanů EU v nesnázích v rámci EU** a určí, zda je nezbytné nějaké opatření k zajištění jejich ochrany.[107]

---

[101] Sdělení Komise „Posilování bezpečnosti ve světě mobility: Zdokonalování výměny informací v boji proti terorismu a pevnější vnější hranice“, (COM(2016) 602 final); a COM(2016) 790 final.

[102] Což zaručují čl. 20 odst. 2 písm. c) a čl. 23 odst. 2 SFEU.

[103] Směrnice Rady (EU) 2015/637 ze dne 20. dubna 2015 o opatřeních v oblasti koordinace a spolupráce s cílem usnadnit konzulární ochranu nezastoupených občanů Unie ve třetích zemích a o zrušení rozhodnutí 95/553/ES, Úř. věst. L 106, 24.4.2015, s. 1–13.

[104] Vydávání náhradních cestovních dokladů je v praxi nejčastější formou pomoci, kterou členské státy poskytují nezastoupeným občanům EU (více než 60 % všech případů).

[105] Rozhodnutí zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 25. června 1996; Úř. věst. L 168, 6.7.1996, s. 4–11.

[106] Rovněž vzhledem ke vstupu v platnost čl. 23 odst. 2 SFEU a směrnice Rady (EU) 2015/637.

[107] Pravidla EU týkající se konzulární ochrany (čl. 20 odst. 2 písm. c) a článek 23 SFEU a směrnice (EU) 2015/637) se uplatňují pouze mimo území EU.

1.10. Ochrana všech občanů a prosazování rovnosti a nediskriminace

1.10.1. Ochrana a podpora obětí a svědků

Miliony lidí v EU se každý rok stávají obětí trestného činu. Platí právní předpisy EU, které mají zajistit, aby všechny oběti všech trestných činů měly základní práva bez ohledu na to, kde v EU se stal dotyčný trestný čin nebo kde se koná dotyčné trestní řízení. Občané EU se nyní rovněž těší **lepšímu přístupu ke spravedlnosti**, jelikož Parlament a Rada přijaly právní předpisy o presumpci neviny, o opatřeních na ochranu dětí a o právní pomoci v trestních řízeních. Komise bude i nadále sledovat situaci s cílem zajistit správné uplatňování pravidel EU, zejména směrnice o právech obětí z roku 2012[108] a směrnice o boji proti obchodování s lidmi z roku 2011[109], aby se oběti mohly plně spoléhat na uplatňování svých práv v praxi.

Zejména pokud jde o násilí na ženách, téměř všichni Evropané (96 %) se domnívají, že domácí násilí na ženách je nepřijatelné[110], avšak i přesto se vyskytuje ve značné míře. Komise zahajuje rok cílených opatření k prohloubení svého závazku vymýtit všechny formy násilí na ženách a dívkách a snížit nerovnost žen a mužů.[111] Jejím cílem je propojit veškeré snahy v celé EU a zapojit všechny zúčastněné strany – členské státy, příslušné odborníky a nevládní organizace – aby společně bojovaly proti násilí na ženách. Komise také pracuje na přistoupení Unie k Úmluvě Rady Evropy o potírání a prevenci násilí na ženách a domácího násilí (dále jen „Istanbulská úmluva“).

1.10.2. Prosazování rovnosti a nediskriminace

Navzdory snahám o odstranění diskriminace došlo od roku 2012 k jasnému nárůstu počtu Evropanů, kteří uvádějí, že se setkali s nějakou formou diskriminace nebo obtěžování.[112] Aby se zacelily mezery v ochraně před diskriminací mimo jiné na základě věku, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení nebo sexuální orientace a zajistily se stejné podmínky pro všechny, pokud jde o rovnost v celé Unii, je naprosto nezbytné dokončit jednání o navrhované horizontální antidiskriminační směrnici.[113]

Díky práci na všech úrovních pomohly politiky EU týkající se **rovnosti pohlaví** změnit život mnoha evropských občanů k lepšímu.[114] Nicméně v některých oblastech, jako je například plat, je ještě stále co zlepšovat. Program strategického zapojení pro rovnost žen a mužů na období 2016–2019, přijatý v prosinci 2015, poskytuje komplexní pohled na úsilí všech zúčastněných stran o posílení rovnosti žen a mužů.[115] Komise rovněž každý rok v rámci

[108] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV, Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57–73.

[109] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV, Úř. věst. L 101, 15.4.2011, s. 1–11.

[110] Zvláštní průzkum Eurobarometr 449 – Násilí na základě pohlaví – listopad 2016.

[111] http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-16-3945_en.htm

[112] Zvláštní průzkum Eurobarometr 437 – Diskriminace v EU v roce 2015 – říjen 2015.

[113] COM(2008) 426 final.

[114] Evropané mají na toto velmi vyhraněný názor. 76 % z nich s domnívá, že boj proti nerovnosti žen a mužů by měl být prioritou – Zvláštní průzkum Eurobarometr 428 – Rovnost žen a mužů – březen 2015.

[115] SWD(2015) 278 final.

evropského semestru silně upozorňuje na potřebu řešit nerovnosti mezi ženami a muži.[116] Klíčovou úlohu také hrají finanční prostředky EU. Odhaduje se, že v letech 2014 až 2020 se na opatření na podporu rovnosti žen a mužů vynaloží přibližně 5,85 miliardy EUR.

Komise se ve svém pracovním programu na rok 2017[117] zavázala vypracovat svůj návrh pilíře sociálních práv a předložit související iniciativy, například k řešení problémů týkajících se rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, jimž čelí pracující rodiny.[118]

Prosazování **rovnosti a nediskriminace u lesbických, homosexuálních, bisexuálních, transsexuálních a/nebo intersexuálních (LGBTI) osob** je další oblastí, ve které se Komise zavázala jednat.[119] S cílem zlepšit rovnost LGBTI osob v Evropě navrhla seznam opatření, která mají být realizována v letech 2016–2019 ve všech oblastech politiky, jež jsou pro LGBTI osoby důležité: nediskriminace, vzdělávání, zaměstnání, zdraví, azyl, nenávistné verbální projevy a zločiny z nenávisti, rozšíření a zahraniční politika.

Komise rovněž obnovuje svou výzvu k úsilí o zlepšení hospodářského a sociálního **začlenění Romů** v EU. V rámci dialogu ohledně strategie Evropa 2020[120] Evropská komise zdůrazňuje, že je nutno vyvinout další úsilí k dosažení začlenění Romů a že evropské instituce a každý členský stát mají společnou zodpovědnost za dosažení tohoto cíle.[121]

Většina Evropanů také považuje za formu diskriminace malou nebo žádnou dostupnost zboží a služeb pro osoby se zdravotním postižením a pro starší osoby.[122] Ve světě, který se stává každým dnem více digitalizovaným,[123] je zásadní zlepšení **internetového připojení** pro všechny občany EU klíčovou prioritou Komise v rámci Digitálního programu pro Evropu, který je součástí strategie Evropa 2020, a v rámci strategie pro jednotný digitální trh. Je důležité, aby online služby pro občany byly standardně doprovázeny bezpečnostními sítěmi pro občany EU v mimořádných situacích.[124]

Priority na období 2017–19: Posílení bezpečnosti a podpora rovnosti

---

[116] Nedávno přijatá analýza růstu za předchozí rok klade velký důraz na rozdíly v zaměstnanosti a platech v závislosti na pohlaví a těmto problémům se také ve velké míře věnovaly zprávy o jednotlivých zemích a doporučení pro jednotlivé země v rámci evropského semestru za daný rok.

[117] COM(2016) 710 final.

[118] Dopad rodičovství na zaměstnanost i nadále ovlivňuje mnohem více ženy než muže, přičemž mnoho žen, zejména matek, zastává pracovní místa, která neodpovídají úrovni jejich dovedností, nebo není vůbec zaměstnaných. Podle statistických údajů Eurostatu byla v roce 2014 účast žen na trhu práce 63,5 %, což je o 11,5 % pod příslušným cílem strategie Evropa 2020, kterým je celková míra zaměstnanosti u mužů i žen ve výši 75 %.

[119] Údaje o nedostatečném společenském přijetí této skupiny jsou alarmující (65 % respondentů by připadalo zcela normální mít homosexuální, lesbickou či bisexuální osobu v nejvyšší volené politické funkci (54 % by to nevadilo a 11 % je to jedno), zatímco 21 % uvedlo, že by z toho neměli dobrý pocit) http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/thematic_factsheet_lgbt_en.pdf

[120] http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm

[121] Zpráva Komise z roku 2016 obsahující hodnocení provádění rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů a doporučení Rady o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech stanoví své priority pro činnost v této oblasti, mezi něž patří opatření k zajištění plného vymáhání antidiskriminačních právních předpisů, podpora úsilí členských států o integraci Romů a podpora účasti a dialogu všech zúčastněných stran na evropské úrovni.

[122] Zvláštní zpráva z průzkumu Eurobarometr – Diskriminace v EU v roce 2012.

[123] http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/eu-egovernment-report-2015-shows-online-public-services-europe-are-smart-could-be-smarter

[124] Nalezení řešení elektronické veřejné správy pro jednotný digitální trh, které obstojí v budoucnu, závěrečná shrnující zpráva: červen 2015, s. 65. Ohledně přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru viz také: https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/web-accessibility

Komise:

1. v prvním čtvrtletí 2017 dokončí studii o možnostech politiky EU ke zlepšení zabezpečení **průkazů totožnosti a povolení k pobytu** občanů EU, kteří bydlí v jiném členském státě, a jejich rodinných příslušníků ze zemí mimo EU.[125] Komise vyhodnotí další kroky, možnosti a jejich dopady s ohledem na případný legislativní podnět do konce roku 2017.
2. v roce 2017 posoudí, jak zmodernizovat pravidla týkající se **náhradních cestovních dokladů pro nezastoupené občany EU** včetně bezpečnostních prvků společného formátu EU, aby občané mohli účinně uplatňovat své právo na konzulární ochranu.
3. v roce 2017 uskuteční **kampaň o násilí na ženách** a bude aktivně podporovat přistoupení Unie k **Istanbulské úmluvě** spolu s členskými státy a předloží návrhy na řešení problémů týkajících se **rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem** pracujících rodin.
4. bude pracovat na zlepšení společenského přijetí **LGBTI osob** v celé EU uskutečněním seznamu opatření k posílení rovnosti LGBTI osob a aktivním přispěním k dokončení jednání o navrhované horizontální **antidiskriminační směrnici**.[126]

6. ZÁVĚR

Při přípravě této zprávy Komise čerpala ze zkušeností a názorů evropských občanů, vyjádřených v rámci rozsáhlých konzultací, které pomohly tuto zprávu formulovat, a naslouchala jejich potřebám a problémům, s nimiž se setkávají v každodenním životě při výkonu svých práv vyplývajících z občanství EU. Komise na tomto základě vypracovala své priority pro období let 2017–2019, aby dále zaručila, že občané budou moci plně požívat svých práv poskytovaných EU a praktických přínosů, které EU nabízí.

Občanské povědomí a demokratická účast občanů Unie mají zásadní význam, a to zejména s ohledem na příští volby do Evropského parlamentu. Komise se domnívá, že je nutno podniknout další kroky k prohloubení demokratického života Unie.

Práce Komise v oblasti občanství EU se bude i nadále zaměřovat na klíčové oblasti, které se nejbezprostředněji dotýkají blahobytu evropských občanů:

- posilovat jejich postavení prostřednictvím informací, rad a demokratické účasti,
- chránit je, zabezpečovat, aby se jim dostávalo v EU rovného zacházení, a poskytovat jim přímou pomoc a
- zjednodušit jejich každodenní život tím, že pro ně zabezpečí snadný online přístup k informacím a pomoci, službám a online postupům pro řešení problémů, zajistí omezení byrokracie, bude je chránit jako spotřebitele, pracovníky a studenty a odstraní další překážky, které jim brání využívat svá práva.

Utváření a realizace tohoto programu není úkol, který by měla Komise plnit sama, nýbrž se jedná o kolektivní úsilí pro Unii jako celek.

Komise je plně odhodlána uvést občanství EU skutečně do praxe a bude usilovat o splnění tohoto cíle ve spolupráci s ostatními orgány EU, členskými státy, místními a regionálními orgány, občanskou společností a především se samotnými občany.

[125] COM(2016) 790 final.
[126] Viz politické směry pana předsedy Junckera.

PŘÍLOHA

Činnost v návaznosti na zprávu o občanství EU pro rok 2013: pokrok při provádění dvanácti opatření

Ve své zprávě o občanství EU pro rok 2013 Komise stanovila dvanáct opatření ke zlepšení života občanů EU a dalšímu odstraňování překážek, které jim brání využívat svá práva poskytovaná EU. Tato příloha uvádí hlavní kroky, které Komise podnikla, aby dostála svým závazkům uvedeným ve zprávě pro rok 2013.

Opatření 1: Revize nařízení o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, aby mohli občané snadněji hledat práci v jiné zemi EU

Pravidla EU o koordinaci systémů sociálního zabezpečení chrání práva občanů týkající se sociálního zabezpečení, když se přestěhují do jiného členského státu. Tato pravidla například zajišťují, že člověk může být v určitém okamžiku pojištěn vždy jen v jedné zemi, že jeho doby pojištění lze sčítat s dobami pojištění v jiné zemi a že dávky lze vyplácet v jiné zemi EU.

Po získání názorů veřejnosti prostřednictvím dvou konzultací (prosinec 2012 až březen 2013 a červenec až říjen 2015) Komise dne 13. prosince 2016 navrhla revizi nařízení o koordinaci systémů sociálního zabezpečení[127], aby bylo zajištěno, že tato pravidla budou i nadále sloužit svému účelu, budou jasná a spravedlivá a budou přispívat k vytváření hlubšího, lépe fungujícího a spravedlivějšího evropského trhu práce. Revize umožní členským státům lépe předcházet podvodům nebo zneužívání a bojovat proti nim a zároveň zajistí, aby nebyl omezován volný pohyb pracovníků. Přitom tato iniciativa slouží k usnadnění výkonu práva občanů na volný pohyb, a to tím, že zajistí, aby byla koordinace systémů sociálního zabezpečení efektivní a účinná.

Revize aktualizuje pravidla koordinace, pokud jde o podporu v nezaměstnanosti, dlouhodobou péči, přístup ekonomicky neaktivních občanů k sociálním dávkám a vysílání pracovníků. Podle tohoto návrhu si uchazeči o zaměstnání mohou převést svou podporu v nezaměstnanosti do jiného členského státu na dobu nejméně 6 měsíců místo aktuálně stanovených 3 měsíců. To jim poskytne lepší příležitost najít práci a pomůže to řešit nezaměstnanost a případy nesouladu v dovednostech v rámci celé EU. Toto nové pravidlo bude spojeno s posíleným mechanismem spolupráce, který má pomoci uchazečům o zaměstnání při hledání práce, čímž se zvýší pravděpodobnost jejich opětovného začlenění do trhu práce.

Opatření 2: Pomoci mladým občanům EU rozvíjet své schopnosti a vstoupit na trh práce, a to vypracováním rámce kvality stáží

[127] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1–123 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, Úř. věst. L 284, 30.10.2009, s. 1–42; COM(2016) 815 final.

V březnu 2014 na základě návrhu Komise přijala Rada rámec kvality stáží[128], který má stážistům umožnit získat kvalitní pracovní zkušenosti za bezpečných a spravedlivých podmínek a zvýšit jejich šance nalézt kvalitní pracovní místo. Komise konzultovala široké spektrum zúčastněných stran včetně malých podniků, aby se zajistilo, že rámec nebude ani příliš normativní, ani příliš zatěžující. Rámec zvyšuje transparentnost, pokud jde o podmínky stáží, a to například tím, že požaduje, aby stáže byly založeny na písemné dohodě o stáži. Komise sleduje uplatňování rámce ve všech členských státech.

Za účelem podpory mladých občanů EU, kteří rozvíjejí své dovednosti a vstupují na trh práce, spustila Komise internetové stránky iniciativy „Tvoje první práce přes EURES“. Ve své počáteční fázi má iniciativa „Tvoje první práce přes EURES“ zlepšit přeshraniční mobilitu pro 5 000 lidí.[129] Tyto internetové stránky pomohou mladým lidem ve věku 18–35 let z Evropského hospodářského prostoru při hledání zaměstnání, stáže nebo učňovské přípravy v jiné zemi. Zaměstnavatelé také mohou najít vhodné uchazeče v jiné zemi EU na svá obtížně obsaditelná volná pracovní místa.

Opatření 3: Pracovat na řešeních k odstranění překážek, s nimiž se občané EU a jejich rodinní příslušníci, kteří žijí v jiné zemi EU, než je jejich vlastní země, setkávají v souvislosti s průkazy totožnosti a povoleními k pobytu vydávanými členskými státy

Koncem roku 2015 zahájila Komise komplexní studii o průkazech totožnosti a povoleních k pobytu, jež vydávají členské státy svým státním příslušníkům, mobilním občanům EU a jejich rodinným příslušníkům s bydlištěm na jejich území.[130]

Dne 8. prosince 2016 přijala Komise akční plán v oblasti zabezpečení dokladů, který stanoví konkrétní opatření ke zlepšení zabezpečení cestovních dokladů včetně zabezpečení vnitrostátních průkazů totožnosti vydávaných členskými státy a povolení k pobytu pro občany EU, kteří bydlí v jiném členském státě, a jejich rodinné příslušníky.[131]

Opatření 4: Podpora uplatňování osvědčených postupů v oblasti daní v přeshraničních situacích a zajištění správného uplatňování práva EU, aby pro evropské občany, kteří se stěhují za hranice nebo působí přeshraničně, bylo jednodušší vypořádat se s různými daňovými systémy

Aby zjistila, jakým případným problémům v oblasti daní občané EU čelí při stěhování do zahraničí nebo při přeshraničním působení, zahájila Komise studii, která má prozkoumat stávající přeshraniční administrativní postupy členských států[132] a zjistit, zda a do jaké míry daňoví poplatníci, kteří působí přeshraničně, čelí vyšším nákladům na dodržování daňových předpisů než daňoví poplatníci, kteří působí v rámci jednoho členského státu.[133] Komise navíc zřídila skupinu odborníků ze soukromého sektoru, která má zkoumat přeshraniční problémy

[128] Doporučení Rady ze dne 10. března 2014 k rámci kvality stáží, Úř. věst. C 88, 27.3.2014, s. 1–4.
[129] http://euxtra.com/en/2012/05/22/your-first-eures-job/
[130] Studie na podporu přípravy posouzení dopadů týkající se politických iniciativ EU ohledně povolení k pobytu a dokladů totožnosti, aby se usnadnil výkon práva volného pohybu.
[131] COM(2016) 790 final.
[132] http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/studies/study_cross_border_tx_obstacles_final_report.pdf
[133] http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/studies/study_compliance_cts_final_report.pdf

týkající se daní fyzických osob a dědické daně a určit možná řešení. Skupina zveřejnila svá zjištění ve dvou zprávách.[134] Jako hlavní problémy v přeshraničních situacích zdůraznila dvojí zdanění, administrativní složitosti jednání se dvěma či více daňovými orgány, obtíže při získávání dostatečných informací od různých dotyčných daňových orgánů a diskriminaci. Komise může a bude i nadále podnikat právní kroky k řešení problémů daňové diskriminace. Bude prosazovat pragmatické způsoby řešení těchto problémů včetně podporou využití stávajících nástrojů pro řešení problémů vnitřního trhu, jako je SOLVIT, a to podněcováním k širšímu přijímání osvědčených přeshraničních daňových postupů a zejména podporou lepší spolupráce mezi správci daně a daňovými poplatníky, aby měli daňoví poplatníci dostatečné informace o svých právech a povinnostech.

Opatření 5: Zřídit elektronickou platformu pro informace o vozidlech, aby se usnadnilo uznávání osvědčení o technické způsobilosti vozidla, takže pro občany EU bude cestování do jiné země EU s jejich vozidlem snazší a bezpečnější

Směrnice 2014/45/EU o pravidelných technických prohlídkách motorových vozidel a jejich přípojných vozidel vstoupila v platnost dne 3. dubna 2014[135]. V rámci balíčku předpisů týkajících se technické způsobilosti vozidel byly přijaty dvě další směrnice: Směrnice 2014/46/EU o registračních dokladech vozidel, podle které se mají údaje o registrovaných vozidlech uchovávat v elektronickém rejstříku a která stanoví, že pokud vozidlo představuje bezprostřední riziko pro bezpečnost silničního provozu, má se platnost jeho povolení k provozu na pozemních komunikacích pozastavit, a směrnice 2014/47/EU o silničních technických kontrolách užitkových vozidel, která zavádí rizikové profily provozovatelů vozidel, lépe reguluje silniční technické kontroly (také s vyloučením jakékoli diskriminace na základě státní příslušnosti řidiče nebo země registrace vozidla) a zahrnuje silniční kontroly zabezpečení nákladu.

Opatření 6: Usnadnění mobility osob se zdravotním postižením v rámci EU tím, že v roce 2014 Komise podpoří vypracování vzájemně uznávaného průkazu EU pro osoby se zdravotním postižením s cílem zajistit těmto osobám stejný přístup k určitým zvláštním výhodám v rámci EU (zejména v oblasti dopravy, cestovního ruchu, kultury a volnočasových aktivit)

Míra zaměstnanosti osob se zdravotním postižením je nízká (v současnosti přibližně 48 %) a třetina z nich je ohrožena chudobou. Osoby se zdravotním postižením se rovněž setkávají s praktickými problémy při cestování do jiné země EU, například proto, že ne vždy je jejich průkaz nebo status osoby se zdravotním postižením uznán. Komise proto pokročila při uskutečňování projektu evropského průkazu pro osoby se zdravotním postižením, aby podpořila vzájemné uznávání statusu osoby se zdravotním postižením. Ve zvláštní studii (2010) ukázala akademická síť evropských odborníků na zdravotní postižení rozdílnost výhod poskytovaných v členských státech na základě různých kritérií způsobilosti.

V počáteční fázi dala Komise k dispozici členským státům 1,5 milionu EUR a vydala výzvu k předkládání projektů v roce 2015 s cílem usnadnit vytvoření vzájemně uznávaného

[134] http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/individuals/expert_group/index_en.htm

[135] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/45/EU ze dne 3. dubna 2014 o pravidelných technických prohlídkách motorových vozidel a jejich přípojných vozidel a o zrušení směrnice 2009/40/ES, Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 51–128.

evropského průkazu pro osoby se zdravotním postižením a dosáhnout přidružených přínosů.[136] Také poskytuje finanční podporu patnácti zúčastněným členským státům a zahájila různé fáze průkazu. Do projektu se přihlásilo a bylo vybráno osm zemí: Belgie, Estonsko, Finsko, Itálie, Kypr, Malta, Rumunsko a Slovinsko. Projekty začaly v únoru 2016 a potrvají 18 měsíců.

Průkaz EU pro osoby se zdravotním postižením, který bude mít jednotnou podobu, zajistí rovný přístup k určitým zvláštním výhodám, především v oblastech kultury, volnočasových aktivit, sportu a dopravy. Průkaz bude vzájemně uznáván zeměmi EU, které se tohoto systému účastní, a to na základě dobrovolnosti. Zavedením průkazu se nemění vnitrostátní kritéria ani pravidla. Členské státy si ponechávají pravomoc na základě vlastního uvážení rozhodovat, kdo je způsobilý průkaz vlastnit, a to za použití vnitrostátní definice zdravotního postižení, a stanovit postup vydávání.

Opatření 7: Navržení balíčku právních nástrojů k dalšímu posílení procesních práv občanů v případě, že jsou podezřelí nebo obviněni v trestním řízení, s přihlédnutím ke zvláštní situaci dětí a zranitelných občanů

Dne 27. listopadu 2013 Komise přijala balíček pěti opatření k dalšímu posílení procesních záruk pro občany v trestním řízení. V roce 2016 byly přijaty tři směrnice navržené Komisí:

- Směrnice o presumpci neviny stanoví společné normy tohoto principu a právo být přítomen při soudním procesu.[137]
- Směrnice o zvláštních procesních zárukách pro děti v rámci trestního řízení značně zlepší evropské normy týkající se soudnictví ve věcech mládeže.[138]
- Směrnice o právní pomoci zajistí, aby právo na přístup k právníkovi bylo účinné i pro ty, kteří si právníka nemohou dovolit, a to zejména v počátečních fázích řízení, kdy jsou podezřelí vyslýcháni policií.[139]

Provádění směrnic členskými státy probíhá.

Komise rovněž přijala dvě doporučení týkající se zvláštních ochranných opatření pro zranitelné podezřelé v trestním řízení (2013/C 738/02) a o právní pomoci v trestním řízení (2013/C 378/03).

Opatření 8: Revize evropského řízení o drobných nárocích s cílem usnadnit řešení sporů při nakupování v jiné zemi EU

[136] VP/2015/012, výzva k předkládání návrhů na podporu vnitrostátních projektů týkajících se vzájemně uznávaného evropského průkazu pro osoby se zdravotním postižením a přidružených přínosů. http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=629

[137] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce neviny a právo být přítomen při trestním řízení před soudem, Úř. věst. L 65, 11.3.2016, s. 1–11, která vstoupila v platnost dne 31. března 2016.

[138] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení, Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 1–20, která vstoupila v platnost dne 10. června 2016.

[139] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1919 ze dne 26. října 2016 o právní pomoci pro podezřelé nebo obviněné osoby v trestním řízení a pro osoby vyžádané v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu, Úř. věst. L 297, 4.11.2016, s. 1–8, která vstoupila v platnost dne 24. listopadu 2016.

V listopadu 2013 navrhla Komise zlepšit evropské řízení o drobných nárocích za účelem lepší ochrany a informování občanů EU, kteří se stále setkávají s problémy při nakupování na internetu.[140]

Nové nařízení, které bylo přijato koncem roku 2015 a vstoupí v platnost v červenci 2017[141], rozšiřuje oblast působnosti evropského řízení o drobných nárocích na pohledávky v hodnotě až 5 000 EUR. Tyto a další změny učiní z evropského řízení o drobných nárocích rychlejší a levnější nástroj pro prosazování práv spotřebitelů a pro přeshraniční vymáhání pohledávek.

Opatření 9: Vypracování vzoru pro online zobrazování klíčových požadavků s cílem zajistit, aby byly informace o digitálních produktech jasnější a snadněji porovnatelné, a zahájení zvláštní celounijní informační kampaně o právech spotřebitelů

Prostřednictvím své kampaně ke zvýšení povědomí o právech spotřebitelů[142] Komise informovala občany o jejich právech podle právních předpisů EU na ochranu spotřebitelů a o tom, kde mohou získat další informace, rady nebo pomoc v případě dotazů nebo problémů (portál Vaše Evropa,[143] síť evropských spotřebitelských center apod.). Cílem kampaně, která probíhala od jara 2014 do března 2016, bylo zvýšit všeobecné znalosti spotřebitelů o jejich spotřebitelských právech platných v rámci celé EU. Zvláštní pozornost byla věnována směrnici o právech spotřebitelů,[144] směrnici o nekalých obchodních praktikách,[145] směrnici o nepřiměřených (smluvních) podmínkách[146] a směrnici o prodeji spotřebního zboží a zárukách.[147]

Opatření 10: Přijetí opatření s cílem zajistit, aby orgány místní samosprávy měly k dispozici nástroje, které jim umožní zcela porozumět právům občanů EU na volný pohyb

Komise zavádí nástroj pro elektronické školení v oblasti práv volného pohybu platných v EU. Tento nástroj, který byl vyvinut ve spolupráci s členskými státy, bude k dispozici ve všech jazycích EU. Kontaktním místům, která hrají klíčovou úlohu při uplatňování práva občanů EU na volný pohyb, a zejména místním orgánům veřejné správy umožní lépe pochopit práva a povinnosti související s právy občanů EU na volný pohyb, a tím zlepší praktické uplatňování pravidel EU. Toto lepší uplatňování by mělo omezit problémy, s nimiž se

[140] Veřejná konzultace 2012 o občanství EU ukázala, že každý čtvrtý respondent se při nakupování na internetu setkává s problémy.

[141] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2421 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, a kterým se mění nařízení (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu, Úř. věst. L 341, 24.12.2015, s. 1–13.

[142] http://ec.europa.eu/justice/newsroom/consumer-marketing/events/140317_en.htm

[143] http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/index_en.htm

[144] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64–88.

[145] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004, Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22–35.

[146] Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29–34.

[147] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES ze dne 25. května 1999 o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží, Úř. věst. L 171, 7.7.1999, s. 12–16.

setkávají občané EU a jejich rodinní příslušníci, když se přestěhují do jiné země EU, a které se týkají jejich práva pobytu, sociálních dávek, diskriminace, přístupu ke vzdělání atd.

Místní orgány veřejné správy budou moci získávat a testovat své znalosti o právech a postupech stanovených v právních předpisech EU o volném pohybu včetně směrnice 2004/38/ES. Členské státy mohou doplnit informace, které považují za důležité ohledně provedení do vnitrostátního práva a uplatňování příslušných pravidel.

Opatření 11: Zajištění, aby bylo pro občany jasnější a snazší zjistit, na koho se mají obrátit, pokud jde o zjednání nápravy ve věci jejich práv, a to poskytnutím uživatelsky přívětivých pokynů na centrálním internetovém portálu Europa

Komise na svém centrálním internetovém portálu Europa spustila online nástroj[148], který má občanům usnadnit nalezení nejvhodnější služby, jež by jim pomohla vyřešit jejich problém. Může to být buď na úrovni EU (asistenční služby nebo orgány EU), nebo na vnitrostátní či místní úrovni.[149]

Tento nový nástroj je nyní připraven reagovat na konkrétní potřeby nebo dotazy občanů. Občané mohou například získat pokyny, jak docílit toho, aby veřejný orgán v jiné zemi EU dodržoval jejich práva poskytovaná EU, práva na sociální zabezpečení (včetně práv týkajících se rodinných dávek, neodkladné zdravotní péče a důchodů), práva pobytu a práva týkající se uznávání odborných kvalifikací, registrace jejich vozidel a výměny jejich řidičských průkazů. Občané se mohou rovněž dozvědět o svých právech spotřebitelů,[150] o tom, jak získat pomoc v případě, že jsou vystaveni diskriminaci, jak si stěžovat na nespravedlivé zacházení ze strany orgánu EU, jak nahlásit porušení právních předpisů EU vnitrostátními orgány nebo získat konzulární pomoc při pobytu mimo EU v zemi, kde jejich vlastní země nemá diplomatickou misi.[151] V roce 2015 měly tyto internetové stránky 11 079 návštěv, což představuje nárůst o 86,6 % oproti předchozímu roku.

Komise již nabízí vícejazyčné uživatelsky přívětivé informace o právech občanů EU[152] a usiluje o to, aby se informace na jejích internetových stránkách daly snáze nalézt, a rovněž se snaží pomáhat občanům lépe pochopit, co Komise dělá. Momentálně provádí svůj program digitální transformace,[153] jehož cílem je předkládat důležité informace uživatelsky přívětivým způsobem.

---

148 http://ec.europa.eu/your-rights/help/individuals/

149 Jednou z možností, kterou mají občané pro řešení problémů k dispozici, je využít účinnou mediaci nebo jiné metody alternativního řešení sporů. Směrnice o mediaci stanoví rámec EU, který umožňuje občanům EU plně těžit z mediace jako prostředku k řešení jejich sporů, ať už se jedná o spory obchodní povahy, nebo spory v oblasti rodinného práva (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES ze dne 21. května 2008 o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech, Úř. věst. L 136, 24.5.2008, s. 3–8). V roce 2016 Komise přijala zprávu o uplatňování této směrnice (COM(2016) 542 final).

150 Nákup zboží nebo služeb v zemi, kde občan žije, nákup zboží nebo služeb v jiné zemi EU, mimosoudní stížnost u banky, pojišťovny, investičního fondu apod., zasílání nebo přijímání plateb při pobytu v zahraničí v rámci EU nebo řešení mimosoudních sporů ohledně zboží zakoupeného na internetu.

151 Například v případě ztráty nebo odcizení cestovního pasu, v případě vážné nehody, nemoci nebo úmrtí nebo násilného trestného činu, zatčení nebo zadržení či v případě, že občan potřebuje pomoc nebo repatriaci v mimořádných situacích.

152 http://europa.eu/youreurope/citizens/index_en.htm

153 http://ec.europa.eu/ipg/basics/web_rationalisation/index_en.htm. Program bude postupně realizován do konce roku 2017.

Opatření 12 (1): Podpora informovanosti občanů EU o jejich právech spojených s občanstvím EU, a zejména o jejich volebních právech, a to vydáním příručky, která srozumitelným a jednoduchým jazykem představí tato práva poskytovaná EU, při příležitosti Dne Evropy v květnu 2014

V roce 2014 Komise vydala příručku „*Did you know? 10 EU rights at a glance*“ (Víte že…? 10 práv poskytovaných EU ve stručnosti[154]) a nově aktualizovanou verzi své brožury „*Vaše Evropa – Vaše práva*“ ve všech úředních jazycích EU s cílem zvýšit znalosti a povědomí občanů o jejich právech jakožto občanů EU.[155] Tyto publikace jsou široce distribuovány, a to i prostřednictvím zastoupení Komise a informačních středisek Europe Direct. Srozumitelným jazykem vysvětlují některá zvláštní práva občanů EU, jako je právo vrátit vadné zboží objednané na internetu, využívat nízké ceny roamingu nebo obdržet odškodnění za zrušené lety. Příručky uvádějí reálné životní situace včetně situací týkajících se účasti ve volbách do Evropského parlamentu a místních volbách, situací popisujících, jak mají občané dosáhnout toho, aby byly jejich názory brány v úvahu, a jak mají uplatňovat svá práva volného pohybu, své právo na poskytnutí potřebné zdravotní péče v kterékoli zemi EU a svá spotřebitelská práva a práva týkající se cestování. Rovněž vysvětlují, jak se obracet na EU ve svém vlastním jazyce a získat informace a pomoc ohledně vašich práv poskytovaných EU.

Opatření 12 (2): Navržení konstruktivních způsobů, jež občanům EU, kteří pobývají v jiné zemi EU, umožní plně se podílet na demokratickém životě EU tím, že bude zachováno jejich právo hlasovat ve vnitrostátních volbách v zemi jejich původu

Pět členských států (Dánsko, Irsko, Kypr, Malta a Spojené království) má v současnosti zavedena pravidla, podle kterých mohou občané přijít o svá hlasovací práva ve vnitrostátních volbách prostě proto, že využili své právo volného pohybu v rámci EU. Ačkoli podle Smluv EU mají členské státy pravomoc určovat, kdo může využívat právo hlasovat ve vnitrostátních volbách, mohou mít praktiky odebírání volebního práva nepříznivé dopady na práva EU týkající se volného pohybu.

Dne 29. ledna 2014 přijala Komise doporučení[156], které vyzývá dotyčné členské státy, aby svým státním příslušníkům, kteří využívají svého práva volného pohybu, umožnily zachovat si své právo hlasovat ve vnitrostátních volbách, pokud vykazují trvalý zájem o politický život své země, mimo jiné prostřednictvím žádosti, aby byli i nadále ponecháni na seznamu voličů. Komise rovněž doporučila, aby tyto členské státy včas a vhodným způsobem informovaly své občany o podmínkách a praktických opatřeních pro zachování jejich práva hlasovat ve vnitrostátních volbách. Komise situaci v těchto členských státech i nadále sleduje.

Opatření 12 (3): Prozkoumání způsobů posílení a rozvoje evropského veřejného prostoru

Komise financuje a spolufinancuje výrobu nebo šíření multimediálních (rozhlasových televizních, internetových apod.) produktů prostřednictvím evropských médií – při plném respektování redakční nezávislosti subjektů rozhlasového nebo televizního vysílání – ve spolupráci se subjekty rozhlasového nebo televizního vysílání, jako je například společnost

[154] http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/10_eu_rights_en.pdf

[155] http://bookshop.europa.eu/en/your-europe-your-rights-pbKM0214968/

[156] Doporučení Komise 2014/53/EU ze dne 29. ledna 2014 ohledně důsledků odebrání volebního práva občanům Unie, kteří vykonávají své právo volného pohybu, Úř. věst. L 32, 1.2.2014, s. 34–35.

Euronews, v několika jazycích. Rovněž produkuje a vysílá evropské pořady v šesti různých jazycích a financuje časopisy s tématikou EU.